

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВНЗ «УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ЕКЗАМЕНУ

Галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність – 053 «Психологія»

Освітня програма – **Клінічна психологія з основами психодинамічної терапії**

Освітньо-кваліфікаційний рівень – «магістр»

Львів - 2016

Вступ

Фаховий вступний екзамен проводиться з метою визначення рівня професійної підготовки випускників освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» та його відповідності для вступу на освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр». Екзамен передбачає визначення стану готовності вступників до майбутньої практичної діяльності у сфері охорони психічного здоров'я, дослідницької діяльності, інноваційної діяльності при розв'язанні соціально-психологічних проблем суспільства, сформованість аналітичного мислення. Програма включає опорні питання з циклу нормативних навчальних дисциплін «Загальна психологія», «Експериментальна психологія», «Психологія розвитку», «Клінічна психологія», «Основи психологічного консультування та психотерапії».

Екзамен проводиться в усній формі. До комплекту вступного екзамену входять білети, що включають по три питання. Перше – з загальної психології чи психології розвитку, друге передбачає виявлення знань і умінь з експериментальної психології і третє питання – з основ консультування чи клінічної психології.

Подана вкінці програми література для підготовки до екзамену носить рекомендований характер і не виключає власних ініціатив вступників у їх доборі та використанні.

Зміст програми

Загальна психологія

1. Структура й рівні психічної діяльності.
2. Основні характеристики індивідуальної свідомості. Механізми її розвитку.
3. Свідомість як ідеальне відображення. Функції свідомості.
4. Основні етапи розвитку свідомості в філогенезі.
5. Загальна характеристика відчуттів та процесу сприймання
6. Процес уваги та її властивості.
7. Види та властивості уваги.
8. Теорії мислення в психології. Основні види мислення.
9. Основні властивості мовлення.
10. Види емоційних явищ та їх характеристика: емоції, настрій, стрес, афект, почуття.

Рекомендована література:

1. Кун Д. Основы психологии: Все тайны поведения человека. – СПб. : Прайм-ЕВРОЗНАК, 2005. – 720 с.
2. Лурия А. Р. Лекции по общей психологии. – СПб. : Питер, 2006. – 320с.
3. Максименко С.Д., Соловієнко О.В. Загальна психологія: навчальний посібник – Київ: МАУП, 2000 – 256 с.
4. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии – СПб. : Питер, 2002. –720 с.

Експериментальна психологія

1. Основні методологічні принципи психологічних досліджень
2. Особливості та види експериментальних планів
3. Метод спостереження та інтроспекції в сучасних психологічних дослідженнях
4. Метод асоціативного експерименту
5. Особливості крос культурних досліджень
6. Особливості лонгітюдних досліджень
7. Особливості методів опитування в психологічних дослідженнях
8. Помилки експериментатора при проведенні експериментальних досліджень
9. Охарактеризуйте експериментальний план, представлений схематично. Наведіть приклад експерименту з таким планом.

Експериментальна група	R	O1	X	O2
Контрольна група	R	O3		O4

10. Охарактеризуйте експериментальний план, представлений схематично. Наведіть приклад експерименту з таким планом.

Експериментальна група	R	X	O1
Контрольна група	R		O2

Рекомендована література:

1. Дружинин В.Н. Експериментальная психология. СПб: Изд-во "Питер", 2000. – 320 с.
2. Исследование в психологии: методы и планирование / Дж. Гудвин. — 3-е изд. — СПб.: Питер, 2004. — 558 с: ил
3. Коpecь Л. Класичні експерименти в психології [Текст] : навч. посібник / Л. Коpecь. - К. : Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2010. - 283 с.
4. Максименко С.Д., Носенко Е.Л. Експериментальна психологія (дидактичний тезаурус); Навч. посіб. – К.: МАУП, 2002. – 128с.

Психологія розвитку

1. Проблема віку у віковій психології. Компоненти структури віку.
2. Від чого залежить тривалість періоду дитинства?
3. Який вплив соціальних факторів на розвиток особистості дитини?
4. Які характерні ознаки вищих психічних функцій?
5. Охарактеризуйте основні вікові кризові періоди.
6. психологічні особливості механізмів регуляції самооцінки в юнацький період.
7. психологічні особливості механізмів регуляції самооцінки в період середньої дорослості.

8. Охарактеризуйте критерії диференційної діагностики дитини з гіперактивністю та дефіцитом уваги.
9. Психологічна характеристика віку пізньої дорослості.
10. Критерії психологічної готовності дитини до навчання в школі.

Рекомендована література:

1. Дитяча та юнацька психотерапія: теорія та практика в сучасних наукових дослідженнях. За заг.ред. Галини Католик – Львів: вид.ЛНУ імені І.Франка – 311 с.
2. Католик Г. Психологія формування професійної Я-концепції практичного психолога. – Львів: вид. ЛНУ імені І.Франка, 2013 – 405 с.
2. Крайг Г., Бокум Д. Психологія розвитку. – СПб.: Питер, 2005. – 940 с.
3. Шэффер Д. Дети и подростки: психология развития. – СПб. : Речь, 2003. – 976 с.

Клінічна психологія

1. Охарактеризуйте клінічну психологію як галузь психологічної науки (об'єкт, предмет, методи дослідження, змістовна структура клінічної психології).
2. Розкрийте поняття «здоров'я» та «хвороба» у контексті клінічної психології.
3. Розкрийте поняття «внутрішня картина хвороби», охарактеризуйте методіку дослідження реакцій особистості на хворобу (методика ТОБОЛ).
4. Охарактеризуйте психосоматику як розділ медицини та клінічної психології.
5. Охарактеризуйте окремі моделі психосоматичних розладів (конверсійна модель З. Фрейда, модель Ф. Александера, концепція алекситимії).
6. Розкрийте зміст понять «психотерапія», «психокорекція», «психогігієна», «психопрофілактика», охарактеризуйте окремі методи їх здійснення.
7. Охарактеризуйте патопсихологію як галузь психології, розкрийте зміст основних понять: симптом, синдром, реєстр-синдром.
8. Розкрийте особливості психічної діяльності, притаманні для порушень шизофренічного спектру.
9. Розкрийте особливості психічної діяльності, притаманні для афективних розладів.
10. Охарактеризуйте психологічні особливості пацієнтів з розладами особистості.

Рекомендована література

1. Блейхер В.М., Крук И.В., Боков С.Н. Практическая патопсихология: Руководство для врачей и медицинских психологов. – М.: МОДЕК, 2009. – 624 с.

2. Гурська Т., Турецька Х. Патопсихологія: - Навч.-практичний посібник. – Львів: вид. Українського Католицького університету, 2016. – 204 с.
3. Жмуров В.А. Психические нарушения. / В.А. Жмуров. – М.: МЕДПерс-информ, 2008. – 1016 с.
4. Жмуров В.А. Патопсихология. – Изд-во Нижегородской Медицинской Академии, 2002. – 668 с.
5. Зейгарник Б.В. Патопсихология. - М.: Издательство Московского университета, 1986.
6. Католик Г. Психологія формування професійної Я-концепції практичного психолога. – Львів: вид. ЛНУ імені І.Франка, 2013 – 405 с.
7. Лакосина Н.Д., Сергеев Н.И., Панова О.Ф. Клиническая психология: Учебн. для студ. мед. вузов. – 2-е изд. – М.: МЕДпресс-информ, 2005. – 416 с.
8. Левченко И.Ю. Патопсихология: теория и практика / И.Ю. Левченко. – М., 2000. – 232 с.
9. Малкина-Пых И.Г. Психосоматика. – М.: Эксмо, 2008. – 1024 с.
10. Менделевич В.Д. Клиническая и медицинская психология: Практическое руководство. — М.: МЕДпресс, 2001. — 592 с.
11. Тиганов А.С. Руководство по психиатрии. Т.1-2. М.: Медицина, 1999. – 287 с.

Основи психологічного консультування

1. Структура та завдання першого етапу консультування («первинного інтерв'ю»).
2. Роль та способи вираження емпатії у консультуванні.
3. Базова структура консультування (етапи).
4. Типові помилки застосування консультативних технік.
5. Умови та правила використання консультативних технік інформування, інтерпретації, конфронтації.
6. Умови та правила використання консультативних технік постановки запитань, нормалізації, перефразування.
7. Етичні норми роботи психолога-консультанта
8. Запропонуйте кілька можливих консультативних технік для продовження консультативного інтерв'ю: „Я слабка людина, бо прийшов на консультацію під тиском дружини, лише для того, щоб вона відчепилася і більше не нагадувала мені, що я їй це обіцяв." (Чоловік 42-х років).
9. Запропонуйте кілька можливих консультативних технік для розв'язання проблеми клієнтки: „Справа в тому, що я зовсім не така хороша. Будь-яка фраза матері виводить мене з себе. Мене дратують колеги, покупці в магазині..." (Дівчина 28-и років).
10. Запропонуйте кілька можливих консультативних технік для розв'язання проблеми клієнта: «Я ні на що не здатний. Мені ніколи не знайти хорошої роботи!»

Рекомендована література:

1. Айви А.Е., Айви М.Б., Саймэн-Даунинг Л. Психологическое консультирование и психотерапия. — М.:, 2000.
2. Васківська С.В.. Основи психологічного консультування. Навчальний посібник. Київ – 2004.
3. Кочюнас Р. Психологическое консультирование. Групповая психотерапия. – М.: Академический проект; ОППЛ, 2002.
4. Дитяча та юнацька психотерапія: теорія та практика в сучасних наукових дослідженнях. За заг.ред. Галини Католик – Львів: вид.ЛНУ імені І.Франка – 311 с.
5. Мэй Р. Искусство психологического консультирования. Как давать и обретать душевное здоровье / Пер. с англ. М. Будыниной, Г. Пимочкиной. — М.: Апрель Пресс, Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2002.
6. Нельсон-Джоунс Р. Теория и практика консультирования. — СПб, 2000.
7. Психологическая помощь и консультирование в практической психологии. Под ред. М.К.Тутушкиной – Спб.: Изд-во «Дидактика Плюс», 2001.
8. Седих К., Фільц О., Завацька Н. Основи психотерапії. Навч.посібник – Полтава, 2013 – 329 с.
9. Роджерс К. Консультирование и психотерапия. - М.: ЭКСМО-Пресс, 1999
10. Хомич Г. О., Ткач Р. М.. Основи психологічного консультування. Навч. посіб. – К.: МАУП, 2004.
11. Хухлаева О. В. Основы психологического консультирования и психологической коррекции: Учеб. пособие для студентов высш. пед. учеб. заведений. - М.: Издательский центр «Академия», 2001. - 208 с.

Критерії оцінювання

При визначенні рівня професійної підготовки вступників слід враховувати:

- аналіз відповіді студента: елементарна, фрагментарна, неповна, повна, логічна, доказова, обґрунтована, творча;
- якість знань, правильність, повнота, осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості загально-навчальних та предметних умінь і навичок;
- рівень оволодіння розумовими операціями: вміння аналізувати, систематизувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми, формулювати гіпотези, шукати шляхи розв'язку);
- самостійність оцінних суджень.

За фаховий іспит абітурієнт отримує максимум 60 балів, що є сумарним значенням результату відповіді на 3 запитання, кожне з яких оцінюється таким чином:

17-20 – вступник глибоко і міцно засвоїв програмний матеріал, вичерпно, послідовно, грамотно, логічно й осмислено його викладає. Здатен сформулювати власне ставлення до певної теоретичної проблеми, теорії/концепції, висловити власну думку та аргументовано її довести.

13-16 – ступник повно та ґрунтовно розкриває поставлені питання, демонструє досвідний рівень компетенцій у дослідницькій та консультативній діяльності. У вільній формі висловлює особисті думки, проте не може їх повністю аргументувати, частково може аналізувати психологічні процеси і явища, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між ними.

9-12 – вступник розкриває лише окремі положення питання і допускає при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання. З великими труднощами дає характеристику психологічним явищам та процесам.

5-8 – вступник володіє матеріалом на рівні відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, без їх розуміння.

0-4 – вступник не знає значної частини програмового навчального матеріалу, припускається істотних помилок при висвітленні його ключових понять, спроможний повідомити лише окремі факти, терміни на рівні відтворення.